

Mladje

REVIJA ŽUPNIJ DORNBERK IN PRVAČINA

- 4** Dornberški pasijon po štirih letih ponovno pokazal svojo veličino
- 7** Od dna do neba
- 8** Postna predavanja 2023
- 10** Štruklji so povezali in razveselili »staro in mlado« obeh župnij
- 12** Mini postni oratorij
- 13** Priprava na Veliko noč
- 14** Prvoobhajanci se predstavijo
- 17** Skavtske obljube 2023
- 18** Birmanci so se odpravili na pot
- 20** S svetnikom na kavi
- 26** Družine smo poromale k bl. Alojziju Grozdetu
- 28** Bližajo se počitnice
- 30** Šmarnice 2023
- 32** Enotur dogodek
- 35** Orehovi štruklji
- 36** Ivo Bric: ob 80-letnici smrti
- 38** Kužno znamenje v Prvačini
- 42** Poezija

Boštjan Toplikar
župnik

Pogovor s sočlovekom se pogosto naveže na zgodbe in trenutke iz življenja, ki se jih spominjamo. Spomine si podelimo med seboj, ali pa jih obudimo, ko nam ostaja trenutek časa. Nekateri imajo tudi „žilico“, da jih prelijejo na papir in nastajajo odlične zgodbe za branje v poletnih dneh. Nekateri spomini opisujejo težko in bolečo izkušnjo in zbuja sočutje, ob njih se nam stoži, drugi so veseli in vedrijo. Spomini torej sestavljajo nas same, naša življenja in naš svet.

Težava nastopi, ko spomini postajajo oddaljeni, ko preteče veliko časa in se začne brisati meja med tem, kar se je v resnici zgodilo in izmišljenim, dodanim. Bolj kot smo oddaljeni od določenega spomina večja je verjetnost, da ga spremenimo in preoblikujemo. Oddaljenost vedno spreminja in zabriše resničnost.

V tokratni izdaji je veliko spominov, ki si jih bomo podelili, dogodkov, ki so nas zbliževali in dejavnosti, ki so nas bogatile. Biti skupaj na življenjski poti pomeni graditi in bogatiti skupne spomine in deliti skupno zgodovino. Pri prebiranju posameznih dogodkov v iz naših župnij in krajev se mi vrtijo pred očmi dejavnosti, ljudje, pogovori, občutja hvaležnosti za priprave, delo in napor, ki so ga mnogi vložili, da se lahko danes spominjam prijetnih in toplih trenutkov.

Zavedam pa se, da bodo tudi ti spomini postali nekoč oddaljeni. Časovna oddaljenost je strup za spomine. Krajevna oddaljenost od dogodka pa nam spomina niti ne posreduje. Mislim, da je vabilo te izdaje prav preseiganje oddaljenosti. Vabilo k vključenosti, vabilo, da gradimo skupne spomine, ki jih pridobimo, ko smo skupaj, ko se podelimo drug drugemu in drugega doživimo v prijetnem in družabnem okolju. Oddaljiti se pomeni začetek siromašenja, druženje in sodelovanje pomeni začetek zблиževanja in spominjanja. Naj nas družijo plemeniti in prijetni spomini.

Nuša Velišček

Dornberški pasijon po štirih letih ponovno pokazal svojo veličino

Dornberški pasijon, kot so ga poimenovali animatorji, je ponovno zaživel po štirih letih premora. Dogodek, ki povezuje in gradi celotno skupnost, se je odvijal v petek, 31. 3. 2023, na deževen večer.

Prva asociacija na besedo pasijon je najverjetneje Škofjeloški pasijon, ki je najbolj znan in se v svoji veličini predstavlja že mnoga leta. Besedilo Škofjeloškega pasijona je nastalo na podlagi tradicije uprizoritev slovenskih spokornih procesij. Sestavljeno je iz 869 verzov in 13 podob: Raj, Smrt, Gospodova večerja, Samson, Krvavi pot, Bičanje, Kronanje, Hieronim, Glej, človek, Kristus na križu, Mati sedem žalosti, Skrinja zaveze in Božji grob. V Dornberku pa smo s svojim pasijonom pričeli leta 2017, ko si je animatorska skupnost zastavila

cilj, da bi združili več dejavnih skupin, in Tabor nad Dornberkom se je zdel kot idealna lokacija. S svojo zgodovino, ozkimi ulicami in zgodbami, ki jih pripoveduje vsak kamen posebej, je to edinstven kraj za popotovanje v obdobje Jezusovega trpljenja. Pasijon v naši župniji je drugačen, edinstven, pokaže živo podobo najveličastnejšega dela cerkvenega leta. Sestavljen je iz petih delov, in sicer obsodbe, Jezusovega srečanja z Marijo, srečanja s Simonom iz Cirene, objokanih jeruzalemskih žen ter zadnjega, petega dela, križanja.

Animatorji, ki so pripravljali dogodek, so se organizacije lotili z zagnanostjo in pozitivno energijo. Seveda pa je vodstvo čakalo nemalo preprek, pomislekov in težav, a so, kot pravijo, vse uspešno uredili ter tako sokrajanom pričarali pristen občutek Jezusove poti v večnost.

Izbira vlog je za vsako dramsko delo pomembna in hkrati izjemno kompleksna. Izbor glavnega protagonista pa toliko bolj, še posebej če gre za Jezusa Kristusa. Jakob Harej se je na vlogo pripravil slab mesec. Bral je besedilo, se poskušal čustveno poistovetiti z likom ter se spopadal z veliko odgovornostjo. Deležen je bil mnogih govornih in igralskih nasvetov, saj je stopiti v vlogo Odrešenika težje, kot bi si mislili. Občinstvo je bilo z njegovim subtilnim nastopom navdušeno.

“

»Vesel sem bil, da je pasijon uspel. Oddahnil sem si. Iskreno povedano sem na začetku imel veliko treme, a je popustila, ko se je dogodek začel. Kadar sem kot Jezus zagledal Marijo, sem bil sproščen in fokusiran na svojo vlogo. Lahko rečem, da mi je Marija pomagala, saj sploh nisem vedel, kako se lotiti tako velike vloge, kot je Jezus. Sam se zadnjega pasijona slabo spomnim, a smo s skupino prišli do zelenega rezultata.«

Jakob Harej, v vlogi Jezusa

”

“

»Sama priprava na pasijon je potekala lepo, a tudi napeto, kar je običajno za tako velike projekte. Kot animatorska skupina smo pridobili nove izkušnje ter dobili vpogled, kaj vse bi lahko še izpopolnili. Celoten proces je zahteval veliko časa za organizacijo in komunikacijo z ostalimi skupinami. Izjemno sem vesela, da smo k sodelovanju povabili tudi druge, ki so dejavni v župniji, se tako povezali in dokazali, da je medgeneracijsko sodelovanje ključ do uspeha.«

Martina Rojc, voditeljica animatorjev

”

Simon iz Cirene, navaden mož, ki se vrača s polja, je prisiljen pomagati neznancu nositi križ. Justin Žgur, ki se je moral poistovetiti s Simonom, je bil prepričan, da je vloga lažja, a je bila kompleksnejša, ko je začutil pravo vzdušje tistega časa.

Pri izvedbi dogodka je sodelovalo veliko število ljudi: animatorji, pevci, strežniki, skavti in ostali domačini ter otroški pevski zbor Župnije Dornberk, Moški pevski zbor in Žene iz Dornberka, ki so popestrili dogodek tudi z glasbo.

Celotna župnija je pripomogla, da se je s prikazom Kristusovega trpljenja vstopilo v zadnji, veliki teden pred veliko nočjo.

“

»Vloga Simona iz Cirene mi je bila všeč. Zdi se mi, da sem se dobro vživel v njegov karakter. Najtežje mi je bilo pretvarjanje, da sem prestrašen, nekajkrat sem se hotel nasmehnuti, a sem se zadržal. Pri križanju, ki je bilo zadnje dejanje pasijona, sem začutil, da smo dobro opravili zastavljene cilje.«

”

Justin Žgur, v vlogi Simona iz Cirene

Od dna do neba

Zadnji vikend v februarju smo se skavti odpravili v Gore na zimovanje.

Skozi 3 dni, ki smo jih preživel skupaj, smo spremljali potovanje mladeniča Herkulesa, ki je moral opraviti urjenje, da je lahko postal junak. Tudi naš cilj je bil, da na zimovanju opravimo urjenje za heroje in tako smo krepili naše večinsko znanje. Geslo je zato bilo „Od dna do neba“.

Preizkusili smo se v dendrologiji, stezosledstvu, orientaciji in obnavljali tudi osnove skavtstva in prve pomoči. Tako kot Herkulesa je tudi nas čakala zadnja preizkušnja v izbrani veščini. Če smo izziv uspešno opravili, smo (poleg znanja) osvojili tudi našitek.

Tudi heroji morajo imeti prosti čas, zato smo večere preživel skupaj ob petju, čaju in igranju iger. Tudi borb v kepanju ni manjkalo.

V soboto se nam je pridružil župnik Boštjan in daroval mašo, pri kateri smo sodelovali. V nedeljo smo šli k sveti maši v Gorah in jo prav tako obogatili s svojim sodelovanjem.

Zadnji dan je zapadlo še več snega, ki so ga voditelji morali zgodaj zjutraj kidati, da smo se lahko vrnili domov. Čeprav je bilo mraz, smo se imeli zelo lepo in v prihodnosti si želimo še več takšnih zimovanj.

Postna predavanja 2023

Župnija Dornberk - Prvačina je tudi letos preko Župnijskega pastoralnega sveta za župljane župnij Dornberk in Prvačina (povabili pa smo tudi druge vasi) pripravila postna predavanja z željo, da se še dodatno opozori na postni čas, na čas, ko se je potrebno poglobiti vase, se vprašati, zakaj in kako živim, kaj je resnično pomembno in kaj je navlaka, ki mi jo v življenje prinese lagodnost, zazrtost vase, sodobni vzorci in navade razmišljanja in dela, televizija in filmi itd. Postni čas je torej čas čiščenja, samorefleksije, čas pozornosti do drugega, empatije ...

Tako smo kot prvo gostjo povabili go. Alenko Rebula, ki nas je 2. marca povedla v razmišljanje o sebi in nas pozvala k ljubezni do drugega s predavanjem »Obljubljena dežela živi med nami, pripravimo pot ljubezni«. Povabila nas je, da moramo stalno ozaveščati in se usmerjati v to, da se odpiramo miru, polnosti in ljubečim odnosom, iščemo v sebi dobro, ki nas bogati. Ta notranji glas moramo negovati. Prepoznavati moramo, kaj nas ločuje in greni. Prepoznavati moramo tudi naše vzorce obnašanja in jih spreminjati, če le-ti nimajo dobrih sadov ne doma ne v skupnosti ter se zavestno truditi za trenutke zbranosti in čistosti, ki nam odpirajo pot do pristne ljubezni.

Toni in Jernejka Harej

Drugo predavanje nam je v petek 10. marca pripravil mag. Boštjan Hari z naslovom »Vera in nevera, zakaj verovati?«. Še posebej smo na predavanje želeli pritegniti mlade, ki si verjetno tudi postavljajo vprašanje, ali živeti po veri ali (raje) ne. Pri tem nismo bili ravno uspešni, a želimo in upamo, da nam bo to uspelo naslednje leto.

Mag. Hari nam je pripravil odlično strokovno (in tudi malce politično) predavanje, zakaj verovati. Kakšno srečo imamo, da poznamo Gospoda, Boga; kako, če smo povezani z njim preko Sv. Duha, lahko razločujemo, kaj je prav in kaj ne; kaj je laž in kaj resnica. Sv. Duh nas, če smo povezani z njim, odpira za resnico, za pravico, za skupno dobro, za poštenost v življenju in za vztrajanje v dobrem. To nas bogati in krepi tako duhovno kakor tudi telesno. Greh ne škoduje samo duhovno, pač pa tudi telesno. Psiha, negativna čustva, sovraštvo, telo v krču itd. škodijo tudi našemu psihičnemu in telesnemu zdravju. Priznavanje naših grehov in odpuščanje drugim koristi tudi nam, ko se rešimo teh negativnih čustev. Osebni odnos z Bogom nas pomiri, nas prečišča, nam zdravi um in posredno tudi telo.

Tudi tretje predavanje g. Roberta Friškovca »Zapor ali svoboda – v meni, v tebi, med nama« dne 23. marca je bilo izjemno. S konkretnimi primeri nam je »zaporniški duhovnik« predstavil resnične tragične življenjske zgodbe ljudi iz slovenskih zaporov, ki jih je zapečatil greh in življenje po grehu. Koliko ljudi zaradi tega trpi: človek, ki greši, pa tudi vsi okoli njega. Predstavil nam je tudi konkretne primere ljudi, ki so si želeli iz suženjstva greha in katerim je pomagal. Veliko mladim, ki so bežali in iskali, je pomagal, da so našli sebe, da so znali prisluhniti glasu, ki jih kliče v resnično svobodo, svobodo vere in upanja. Nikoli jih ob obisku ni spraševal, kaj so storili, temveč je skozi pogovor spoznaval žalostne zgodbe, ki so jih privedle do tega, da so storili kaznivo dejanje. Ob koncu predavanja se je razvila zanimiva razprava o tem, ali človek trpi le zaradi svojih grehov, ki jih je naredil v življenju, ali k trpljenju botrujejo tudi grehi prednikov, mogoče staršev in/ali starih staršev.

Tako smo bili priča izjemnim predavanjem in vsakomur je lahko žal, če je katerega zamudil. Tudi v naslednjem letu se bomo organizatorji potrudili, da bomo povabili zanimive goste in priredili koristna predavanja. Že sedaj torej vabimo na predavanja, ki se bodo odvila naslednje leto.

Ilustracije: Luka Purgar

Štruklji so povezali in razveselili »staro in mlado« obeh župnij

Zorana Baša

Člani ŽPS so dali pobudo, da se v tednu družine izvede delavnica izdelave štrukljev – ta je bila uspešno in z velikim številom udeležencev izvedena prav na materinski dan.

Ob vstopu v župnijsko dvorano nas je presenetila postavitev delovnih miz, na katerih so že čakale stehane sestavine in potrebni pripomočki. Čakal nas je tudi recept z navodili, za kar je že na predvečer poskrbel kuharski mojster Matjaž Šinigoj, ki zaradi drugih obveznosti žal ni bil med nami. Ob pomoči izkušenih žena Karitasa in Društva kmečkih žena smo si v veselem pričakovanju nadeli predpasnike in začeli delo z župnikovim blagoslovom. S toplimi rokami smo

gnetli testo, ki je kmalu začelo vzhajati – ta čas smo namenili pripravi nadeva.

Medgeneracijsko ekipno sodelovanje je bilo enkratno tako pri delu kot pri radovednosti: »Kaj sedaj, kako, koliko, kam?« Pripravljene in v krpo zavite štruklje je bilo treba skuhati in ko so se malo ohladili, seveda tudi okusiti. Ne le to, pripraviti smo morali še zadostno količino štrukljev za pogostitev ob druženju po nedeljski maši.

Živahno je bilo tudi v sosednjem prostoru. Birmanci so v lično embalažo zlagali štruklje, ki so jih pripravile gospodinje na svojih domovih. Z namenom, da bi obdarovani molili za birmance, ki bodo zakrament prejeli naslednje leto, so priložili natisnjeno molitev. Darila so birmanci ponesli na domove starejših in osamljenih krajanov, kot je navada ob praznikih, in jih tako razveselili in jim polepšali dan.

Iskrena hvala vsem, ki ste pomagali pri organizaciji in izvedbi delavnice priprave štrukljev. Da bi ohranjali tradicijo in običaje naših prednikov, so mlade gospodinje izrazile željo za izvedbo še kakšnega tečaja s podobno vsebino.

Veselimo se takih prijetnih in ustvarjalnih druženj, ki nas bogatijo!

Mini postni oratorij

V sklopu duhovne priprave na Veliko noč smo 1. 4. 2023 v župniji priredili popoldanske aktivnosti za naše najmlajše. Skupaj s patrom Jožkom Smukavcem smo otrokom približali zgodbo o Jezusovem trpljenju in vstajenju.

Otroci so si ogledali dve zgodbici, ki sta jim predstavili nauk velikega tridnevja. Dramatizacijo si je ogledal tudi pater Jožko, ki je nato na podlagi videnega udeležencem in staršem predal sporočilo Velike noči. Animatorji smo otroke poučili o pojmih cvetne in tihe nedelje ter velikonočnega tridnevja. Pogovarjali smo se o zadnjem tednu pred največjim krščanskim praznikom in si za vsak dan velikega tedna zastavili cilje. Ti so bili:

- obisk starejšega krajana (babica, dedek, soseda ...)
- dobro delo za nekoga (sošolec, bratec, sestra ...)
- nekoga nasmejati
- priprošnja v molitvi
- pomoč staršem, ki lepo skrbijo zame

Otroci so obljubili, da bodo vsak dan naredili nekaj lepega za ljudi, ki so jim blizu in jim vedno stojijo ob strani.

Po kratki katehezi, ki nosi temeljno sporočilo vsakega oratorija, smo se lotili izdelovanja zapestnic, ogrlic in rožnih vencev iz različnih materialov.

Z udeleženci mini postnega oratorija smo se naučili nove postne pesmi, ki smo jih vključili v sodelovanje pri maši, kamor smo prinesli tudi naše najbolj skrite prošnje in zahvale.

Celoten program mini postnega oratorija sta skupaj z animatorji zasnovali Nataša Hadalin Baša in Anja Purgar. Predstavili sta svoje konceptne ideje in zasnovo mini postnega oratorija. Animatorji smo bili veseli, da lahko sodelujemo tudi z zunanjimi župljani, ki so polni idej in novih obzorij.

Nuša Velišček

“

»Imela sem se super! Najbolj mi je bila vseč igrica, ko so nam animatorji pripovedovali zgodbo!«

Anika Šinigoj

»Izdelali smo najlepše ogrlice in zapestnice. Všeč mi je bil okrasek v obliki križa. Pater Jožko je lepo govoril.«

Veronika Lokar

»Vedno mi je všeč, ko na začetku vsakega oratorija bansamo. Zanimivo mi je bilo, da smo se naučili nove pesmice. Animatorji so najboljši!«

Julija Gorup

»Celo popoldne mi je bilo všeč. Rad sem izdeloval zapestnico in ogrlico. Izmislili smo si tudi prošnje in zahvale, ki smo jih pri maši tudi povedali.«

Jona Purgar

”

Priprava na Veliko noč

1. aprila smo imeli v Dornberku lepo priložnost, se na drugačen način pripraviti na veliko noč. Otroci so imeli program z animatorji, imeli smo priložnost iti k sveti spovedi, odrasli smo z br. Jožkom Smukavcem ob ogledu kratkega filma *The Butterfly circus** razmišljali o vsem lepem, kar nam je dano in odkrivanju lepote v vsakdanjem življenju. Po družinski sveti maši so se tudi mladi srečali z br. Smukavcem in se duhovno poglobili ter razmišljali kar jim je dano v življenju.

Anja Purgar

*Film, ki smo si ga ogledali je na voljo na spletu, lahko si ga pogledate tudi vi.

Prvoobhajanci se predstavijo

- 1 Kateri dan v tednu ti je najljubši in zakaj?
- 2 Kaj te razveseli?
- 3 Kaj ti pomeni Jezus?

Matevž Urh

- 1 Najbolj všeč mi je ponedeljek, ker popoldan nimam nobenih obveznosti.
- 2 Risanje.
- 3 Moj varuh.

Lea Berce

- 1 Najbolj mi je všeč petek, ker se začne vikend.
- 2 Igra in druženje s prijatelji in mojim psom.
- 3 Jezus mi pomeni veliko – nanj se lahko vedno obrnem.

Karolina Čotar

- 1 Najbolj mi je všeč sreda, ker imamo v šoli likovni in ker se ob sredah veliko družim s prijatelji.
- 2 Razveseli me poletje, lep dan in druženje.
- 3 Jezus mi pomeni mir in zaupanje v njega, ki mi vedno stoji ob strani.

Luka Vodopivec

- 1 Moja najlepša dneva v tednu sta kar dva: petek, ker ni naloge in nedelja, ko smo vsi doma.
- 2 Najbolj me razveseli kako lepo presenečenje in to da se družim s prijatelji.
- 3 Jezus mi pomeni to, da imam enega prijatelja več in ta bo za vedno.

Aleks Rojc

- 1 Najboljši dan je nedelja, ker imamo čas, da smo vsi skupaj.
- 2 Razveseli me nogomet.
- 3 Jezus mi pomeni dobrega prijatelja.

Jure Baša

- 1 Sreda, ker imam prosto popoldne.
- 2 Igre z žogo, kolo, ko grem v glasbeno, druženje.
- 3 Bil je človek in Božji sin, dal je življenje za nas, zdaj je moj spremljevalec.

Zarja Repše

- 1 Najbolj mi je všeč petek, ker pride moja sestra Katarina domov iz Ljubljane in imam prost popoldan, da se lahko druživa.
- 2 Razveselijo me skupni trenutki z družino, pa tudi kotalkanje, sladoled, naši mucki.
- 3 Jezusa šele spoznavam, pri maši, verouku, molitvi in vsak dan.

Jasmin Devčić

- 1 Najbolj mi je všeč nedelja, ker grem zjutraj k maši in potem imam lep dan.
- 2 Najbolj me razveseli, ko se igram s prijatelji.
- 3 Jezus je moj prijatelj.

Tian Komel

- 1 Petek, ker se dobim s prijatelji.
- 2 Druženje s prijatelji in obisk svete maše.
- 3 Jezus mi pomeni vero in nekoga, na katerega se lahko obrnem (z molitvijo...).

Jakob Gabrijelčič

- 1 Najbolj mi je všeč sobota, ker gremo z družino pohajati.
- 2 Vesel sem, ko s prijatelji igramo nogomet, ko grem s starši na sprehod k izviru Grofove vode.
- 3 Jezus je moj prijatelj, včasih se mu zahvalim za lep dan, včasih pa ga prosim naj me varuje.

Sofija Mlečnik

- 1 Sobota, ker sem lahko doma.
- 2 Gimnastika.
- 3 Jezus mi predstavlja zaupnika, prijatelja.

Matej Harej

- 1 Nedelja, ker grem ministrirat k maši, se lahko igram z žogo in sem veliko v naravi.
- 2 Če gremo kam na izlet.
- 3 Je moj prijatelj, kot brat.

Tia Šonc Žorž

- 1 Petek, zato ker imam plesne vaje.
- 2 Razveseli me, ko me obiščejo prijatelji.
- 3 Jezus mi pomeni, da se lahko nekemu zaupam in da ga imam rada v svojem srcu.

Veronika Lokar

- 1 Najbolj mi je všeč petek, ker sem potem dva dni doma.
- 2 Najbolj se razveselim darila.
- 3 Jezus mi pomeni veliko: hostijo, sveto obhajilo, sveto mašo in molitev.

Gabrijela Bole

- 1 Najbolj všeč mi je petek, ker sem potem čez vikend doma, lahko zjutraj več spim in ob petkih je po navadi dobro za jest.
- 2 Razveseljuje me risanje, ustvarjanje in mucke.
- 3 Jezus mi pomeni veselje in da imam dobrega prijatelja vedno ob sebi.

Tjaša Lah

- 1 Najbolj mi je všeč sobota, ker imam takrat prost dan.
- 2 Razveseli me, ko gremo kam pohajati in smo skupaj.
- 3 Jezus mi kaže pravo pot.

Skavtske obljube 2023

13. 5. po skoraj šestih letih premora so v stegu Dornberk 1 ponovno potekale skavtske obljube. Zakaj pa so skavtske obljube tako pomembne, da vsi voditelji, skavti, pa tudi njihove družine posvetimo en dan le tem?

Odgovor na to je lepo povzet v pesmi, ki je zmagala na zadnjem SkavtFestu (tekmovanje za najboljšo skavtsko pesem), in pravi: »Skavt bit' ni krožek, je način, kako doživljaš svet.« In tudi ko gre za skavtsko obljubo, ni enostavno izgovoriti 'obljubim' in naprej oddivjati gradit taborni ogenj ali izdelovat bivak. Pri skavtski obljubi se vsak skavt pred zborom svojih bratov in sester skavtov in skavtinj slovesno zaobljubi služiti Bogu in domovini, pomagati bližnjemu in živeti častno. Kot opomin na svojo zaobljubo in hkrati kot znak zaupanja voditeljev in predstavljanja svojega stega in kraja pa prejme rutko, ki ga spremlja na vseh skavtskih poteh celo življenje. Za steg, voditelje in še posebej nove skavte so obljube pomemben korak v življenju in jih ponosen skavt po pravici čisla kot enega najlepših spominov na svojo skavtsko pot.

Letošnje obljube so se začele na deževno jutro pri župnišču v Dornberku s programom, v katerem smo se pogovarjali, kaj pomeni biti član svetovne skavtske družine, kaj pomeni obljuba in kako živeti po skavtsko. Deževno popoldne je sicer oviralo nadaljevanje obljub, a nas ni ustavilo in tako smo se odpravili na Školj nad Vrtovinom k cerkvi sv. Pavla. Na vrhu smo darovali sveto mašo v priprošnje, da bi se vestno držali obljube tako tisti, ki so jo dali na ta dan, kot tisti, ki smo jo dali že leta nazaj. Blagoslovili smo nove rutke in rožne venčke in sklicali slovesen zbor s pogledom na našo dolino in domač kraj, ki sta bila zdaj že obsijana s pomladanskim soncem. Novi skavti so se eden po eden pred voditelji in zastavami slovesno zaobljubili služiti Bogu in domovini, pomagati bližnjemu in živeti častno.

Naš steg je tako dobil 13 novih skavtov, ki nosijo naše barve in so prihodnost skavtstva v našem kraju. Naj njihova predanost skavtskemu življenju in Dornberku traja, kot se je glasil njihov klic: 'Če je Bogu všeč, za vedno!'

Nuša Velišček

Birmanci so se odpravili na pot

V soboto, 22. aprila 2023, so se birmanci odpravili na dekanijsko romanje v Oglej in na Barbano.

Vsaka generacija birmancev in birmank se v spomladanskem času odpravi na enodnevni izlet v sosednjo Italijo, natančneje v oglejsko baziliko in na Barbano. Bazilika Marijinega vnebovzvetja in svetega Mohorja in Fortunata v Ogleju je bazilika ter nekdanja stolnica Oglejskega patriarhata. Prva cerkev je bila na tem mestu zgrajena v času cesarja Teodozija, ko je bil v Ogleju že sedež škofije, deloma pa na mestu predhodnih zgodnjekrščanskih cerkva. Večkrat je bila uničena in na novo postavljena, zato nosi sledove pozno romansko-gotske arhitekture. Oglej je pomemben za Slovence, saj je obvladoval precejšnji del ozemlja današnje Slovenije.

»Bilo mi je zelo všeč. Na romanje sem šla skupaj z mamo in imeli sva se zelo prijetno. Všeč mi je bilo v baziliki, kjer smo opazovali mozaike.«

Kristina Berce

Pot je z ladjico vodila na Barbano. Sodobna cerkev je bila zgrajena v neoromanskem slogu v začetku 20. stoletja. V gozdu pri cerkvi je bila leta 1854 na mestu, kjer je bila najdena izvirna Marijina podoba, zgrajena majhna kapelica (Cappella dell'apparizione). Krstilnik cerkve podpira lik Hudiča, izklesanega v rdečem marmorju. Je delo Claudia Granzotta, frančiškanskega brata in znanega verskega umetnika iz sredine 20. stoletja. Katoliška cerkev ga je razglasila za blaženega.

Birmanci pa niso izvedeli zgolj zanimivih zgodovinskih podatkov, med seboj so se povezovali, spoznavali sovrstnike iz ostalih župnij, se smejali in se zabavali. Videli so veliko novega. Romanje je bilo namenjeno temu, da se birmanci med seboj zblížajo, si podelijo misli, hkrati pa je bil pomemben stik med bodočimi birmanci in botri oz. starši. Sončno soboto v bližnji Italiji so zaključili s sveto mašo na Barbani. Mladi so sodelovali s petjem, branjem uvodov, prošenj in zahval.

»Romanje mi je bilo všeč, saj so z nami šli tudi ostali birmanci iz drugih župnij. Lahko smo si kaj povedali. Vodenje po baziliki je bilo zanimivo in polno zgodovinskih podatkov.«

Matic Peloz

»S prijateljicami sem se imela lepo. Videli smo veliko novega. Maša, s katero smo zaključili, je bila doživeta, saj nas je bilo res ogromno. Najbolj se spominjam, kako smo se peljali z ladjico. Videlo se je daleč naokoli.«

Špela Kobal

Danijel Kovačič

S svetnikom na kavi - Štirje nasveti mladega Slovenca, ki je že na poti svetništva

Koliko načrtov je bilo zastavljenih in odločitev sprejetih ob dobri in dišeči kavi, ki poživi duha in telo. Ne čudi nas torej, da se že dijaki in študentje radi zjutraj zbirajo v kavarnah, kjer ob počasnem prebujanju in srkanju kave načrtujejo študijski dan, ki je pred njimi.

Blaženi Alojzij Grozde

Žal se včasih zgodi, da so v kavarni posamezniki, ki s slabim zgledom negativno vplivajo na ostale in takrat pri motivaciji za študij ni v pomoč niti kava. V kolikor pa se, nasprotno, v družbi najdejo osebe, ki s svojim dobrim in krepostnim zgledom ostale spodbujajo in opogumljajo v dobrem, se to odraža tudi v uspešnosti študijskega dne.

Prav tak, dober zgled med dijaki, pa je bil tudi mladenič, ki bi ga z veseljem tudi sam povabil na kavo. Gre za fanta, ki je bil kot drugi Slovenec uradno razglašen za blaženega - torej je le še vprašanje časa, da bo postal svetnik. Uganili ste, v mislih imam **Alojzija Grozdeta**, slovenskega mučenca. Stoto obletnico njegovega rojstva smo praznovali v mesecu maju, osemdeseto obletnico smrti pa v januarju.

Kdo je bil blaženi Alojzij Grozde?

Rodil se je 27. maja 1923 v Gorenjih Vodalah v župniji Tržišče pri Mokronogu na Dolenjskem. Njegovo življenje je za vedno zaznamovalo dejstvo, da je bil nezakonski otrok. Oče ga ni nikoli sprejel, mama pa se je, ko je imel štiri leta, poročila. Krušni oče ga ni hotel preživljati, zato je skrb zanj prevzela njegova teta. Do njega je bila zelo ljubeča in skrbna. Z nemalo truda mu je po ljudski šoli celo omogočila študij v Ljubljani. Lojze se je izkazal kot nadarjen in delaven dijak. Uveljavil pa se je tudi kot odličen literarni ustvarjalec. Kasneje je postal član Katoliške akcije, sodeloval pa je tudi v skupni Marijine kongregacije. Že od malih nog je gojil globoko vero, ki jo je v dijaških letih skrbno nadgrajeval. Njegovo duhovno življenje je bilo prežeto s poglobljeno molitvijo, ljubeznijo do evharistije in prav otroško pobožnostjo do Matere Marije. Svojo ljubezen do Kristusa pa je neomajno širil tudi med svoje vrstnike. Sošolcem je bil vedno na voljo za vsakršno pomoč in toplo besedo.

V sebi je razločeval klic k duhovniškemu poklicu, zato je resno razmišljal, da bi vstopil v semenišče. Leta 1943 si je v izjemno nemirnih in nevarnih časih zaželel za božične praznike obiskati domače. Zaprošil je za dovolilnico in jo tudi prejel. Na prvi petek, 1. januarja, je bil pri jutranji sveti maši v samostanu Stična, potem pa se je z vlakom odpeljal proti Trebnjemu. Od tam je prisedel na nek voz, ki naj bi ga odpeljal proti domači vasi. Pri prvi hiši v Mirni je voz vstavila partizanska straža in ga začela zasliševati. Pri njem so našli zgolj latinski molitvenik, knjigo Tomaža Kempčana Hoja za Kristusom in letake o Fatimi, ki jih je imel namen razdeliti v domači župniji. Odvedli so ga v bližnjo gostilno in nadaljevali z zasliševanjem, ki se je kmalu sprevrglo v zverinsko mučenje in izživljanje. Končno so ga sredi noči zvezli v bližnji gozd in ga najverjetneje s strelom v glavo usmrtili.

Novica o nasilni smrti in nečloveškem mučenju študenta se je hitro širila. Vsi, ki so Lojzeta poznali, so bili enotni, da je umrl mučeniške smrti in je že pri Bogu v nebesih. Popolnoma

jim je bilo jasno, da so ga lahko usmrtili zgolj in samo iz sovraštva do vere, saj se Grozde s politiko ni ukvarjal. Začeli so se mu priporočati in kmalu so bili priča številnim uslišanjem.

Leta 2010 je posebni papežev odposlanec kardinal Tarcisio Bertone v imenu papeža Benedikta XVI uradno razglasil mučenca Alojzija Grozdeta za blaženega.

Njegovi posmrtni ostanki ležijo v romarski cerkvi na Zaplazu.

Če bi torej lahko na kavo povabil blaženega Alojzija, bi ga povprašal po nasvetih za današnjo mladino. Katere so njegove skrivnosti in triki, ki so ga izoblikovali?

Nalijmo si torej kavo tudi sami in prisluhnimo štirim nasvetom Lojzeta Grozdeta, kako v polnosti živeti mladostniška leta:

1 Radi se učite!

Lojze je bil izrazito vedoželjen otrok. Že njegov prvi učitelj pripoveduje, kako je v njem videl nekaj posebnega. Z velikim veseljem je kot otrok prihajal uro in pol daleč v šolo in to velikokrat ob slabem vremenu. Za pouk se je izredno zanimal, odlikoval se je v vseh predmetih.

Kasneje, ko mu je bilo po srečnem spletu okoliščin in nesebičnem prizadevanju tete omogočeno šolanje v Ljubljani, je svoje delavne navade še okreplil. Tudi tam je izstopal s svojim znanjem, ki ga je tudi velikodušno delil, saj je svoje popoldneve posvetil inštrukcijam svojih sošolcev.

Ko se je včlanil v dijaško skupnost Katoliške akcije, je vnema za učenje dobila še višji smisel, ki ga narekuje krščansko pojmovanje študija. Nekoč je zapisal: »Učiti se moraš zato, ker to Bog od tebe zahteva kot tvojo poklicno dolžnost; vplivati moraš z zgledom na svoje sošolce, da bodo delali in ne sanjarili, da se bodo tako varovali silno velikih nevarnosti, ki jih prinese brezdelje. Študirati je treba zato, da boš s svojim znanjem že zdaj in še bolj pozneje mogel nastopati za Kristusa in njegovo Cerkev.«

Posebno je bil nadarjen za jezike. Slovenščino je imel silno rad. »Njegove slovenske naloge«, piše neki sošolec, »so bile najboljše v razredu.« Le za matematiko in fiziko ni imel posebnega daru in se je moral precej truditi, pa še ni spravil vselej za odlično.

Tudi ko je v prvem letniku pri pouku srbohrvaščine prejel prvo slabšo oceno, ga je bilo slišati reči: »Zmagal bom, pa naj stane kar koli, saj sem vendarle sam hotel iti v šolo!« - In res, do konca leta je bil pri tem predmetu že trden odličnjak.

Znan je tudi Grozdetov prav poseben način učenja: Za šolo se je učil vedno najprej tisto, kar je bilo prvo na vrsti. Pri razlagi je pazil in bil večinoma s tem za naslednjo uro dovolj pripravljen. Ko je prišel domov, je to, kar je slišal v šoli, čimprej ponovil, dostikrat že kar med prostim časom do kosila. Vselej se je najprej naučil za šolo, potem je šele vzela kak prost predmet ali berilo. Med odmorom pa se je vselej dobro odpočil z gibanjem na prostem, z odbojko, telovadbo, z dihalnimi vajami ali s tekom, tako da je kljub obilnemu študiju vedno ostal čil in zdrav. Vedno se je učil s premislekom, nikdar ne zgolj spominsko, tako da mu nikoli ni mogel nihče reči, da je »piflar«. Pri šolskih nalogah ni nikoli prepisoval. »Špricanja« ni poznal. Tudi pripomočkov ali »plonkov« pri preverjanju znanja ni uporabljal za nobeno ceno, zanašal se je le na svoje znanje.

Lojze se je predvsem zavedal, da je le znanje tisto, ki mu lahko omogoči boljšo prihodnost in dober poklic, v katerem bo lahko služil Bogu, ljudem in domovini. Zagotovo bi k učenju in študiju spodbujal tudi današnje mladino.

2 Uprite se slabemu in borite se za dobro! Bodite dobri ljudje!

Marsikdo je lahko dobil vtis, da se je Lojze že rodil s svetniškim sijem okoli glave, pa temu ni bilo tako. V resnici je bilo nasprotno, za vse svoje uspehe v šoli, pa tudi za svoje kreposti, je moral vložiti ogromno truda in prizadevanja. Vodilo, ki si ga je zapisal v svoj dnevnik, je bilo: »K zvezdam! Iz padcev se učimo!«

Lojze se je prav jasno zavedal svojih slabosti in pomanjkljivosti in nad njimi ni nikoli obupoval – nasprotno, bil je trdno odločen, da jih izboljša. Svojemu sošolcu je nekoč dejal: »Prosim, da mi vedno odkrito poveš, kadar opaziš na meni kako napako, zato ti bom iz srca hvaležen.« Drugi pripoveduje: »Kar osupnil sem, ko sem mu nekoč nevoljen zabrusil v obraz, češ – da je domišljav in da tako tudi drugi sodijo o njem, pa se mi je vidno zadovoljen zahvalil za opozorilo in me prosil, naj ga večkrat spomnim na napake: »Veš, jih

imam veliko, pa se jih bom z božjo pomočjo skušal čedalje bolj znebiti.«

Ves čas je bil tudi odločen, da si bo prizadeval za dobro. Nikoli ni pristal na kakršno koli goljufijo in zlonamerna dejanja. Upreti se večini, ki bi te rada potegnili s seboj v povprečnost in slaba pota, je Lojze znal, kakor nihče drug. V tem so ga nehote morali občudovati prav vsi.

Iskreno si je prizadeval za čisto življenje in vedno je bil do deklet prijazen in spoštljiv. V njegovem dnevniku najdemo opomnik: »Vsak dan O gospa moja, za čistost. Bog mi pomagaj!« To priča o njegovem prizadevanju in delu na krščanskih krepostih.

Sošolec, s katerim se nista ravno razumela, je o njem nekoč dejal: »Grozde je bil res fant značaja. Kadar sem bil v negotovosti, sem skrivaj opazoval in poslušal Lojzeta; po tem sem takoj vedel, kaj naj storim ali kakšno mnenje je pravilno...« Sam Lojze pa je zapisal: »Če bi vsi dobri fantje pokazali v dobrem vsaj toliko poguma, kakor ga največkrat slabi pokažejo v zlem, bi rešili marsikaterega sošolca, ki je na razpotju; če bi pri dobrih fantih videl značajnost, pogum in odločnost v dobri stvari, bi se pridružil njim in vzdržal na pravi poti – a kako naj mladega fanta pritegneš s strahopetnostjo in mehkužno popustljivostjo?«

Skoraj si lahko predstavljamo Lojzeta, kako opogumlja svoje sošolce z besedami: »Kaj mislite, kdaj boste vlekli ljudi za seboj? Ali takrat, ko boste drveli brez misli, kamor vas ženejo valovi množice ali takrat, ko boste strahopetni in se boste potuhnili, ko bi morali pokazati svoja načela? Nikakor! Naj se zdi trenutno kakor koli, vendar je res, da so vtisnili stoletjem obraz svoje osebnosti le tisti ljudje, ki so imeli jasna načela in res močno voljo: ki so imeli pogum, da so šli, če je bilo treba, tudi proti toku množice, tako da so končno oni potegnili množico za seboj, ne pa obratno ... Zato pa: ne bodimo trst, ki ga veter maje!«

Znan je dogodek, ko mu je sošolec, v zasmehovanju, dejal: »Ti boš še poginil zaradi načel.« S tem mu je, čeprav nevede, dal veliko priznanje in mu izrekel nekaj, kar se je tudi

Oltar s posmrtnimi ostanki Lojzeta na Zaplazu

v resnici zgodilo. Lojze je namreč zares dal življenje zaradi trdnih načel Kristusove Cerkve, kakšna čast!

Naj bo to tudi spodbuda za vso slovensko mladino, naj trdno stojijo za svojimi načeli in se ves čas borijo za dobro!

3 Za temelj imejte Boga

Lojze je že v rani mladosti, v času težkih preizkušenj, kot nezaželen nezakonski otrok razvil globoko vero, ki pa jo je v svojih dijaških letih le še nadgrajeval. Bil je, kot že omenjeno, aktiven član Katoliške akcije, organizacije, katere cilj je bil evangelizacija v vsakdanjem življenju. Grozde je v svojem srcu že zgodaj občutil plamen Božje ljubezni in na vse pretege

Grozde med učenjem

si je prizadeval ta požar vere širiti dalje. Opazil je, da ga sošolci v vsem opazujejo in vse bolj mu je postajalo jasno, da ključno vlogo pri širjenju evangelija igra ravno zgled. Zavedal se je svojega pomanjkljivega verskega znanja, zato je namerno in zavzeto študiral nauke Katoliške Cerkve. Hkrati pa je s poglobljeno molitvijo, rednim prejetjem svete evharistije, molitvijo rožnega venca in pogosto spovedjo, postajal sam vedno boljši zgled krščanskega življenja. O pomenu zgleda je nekoč zapisal:

»Biti moramo drugim luč krščanskega življenja. Ker pa je življenje odsvit načel, moramo dobro poznati katoliška načela... Najmočnejše osvajačno sredstvo je zgled. Zgled pa mora biti tako popoln, da svoj cilj doseže, čeprav ga tisti, na katerega vpliva, ne osvoji popolnoma. Zato moramo katoliška načela dobro poznati tudi v malih stvarih, če hočemo, da jih bomo izpolnjevali tako, drugi pa naj bi jih spolnjevali vsaj toliko, kolikor je potrebno, da rešijo svoje duše...«

Dnevno so ga tudi videvali, kako je stopil v kapelo zavoda in tam pod korom, na klečalniku pogreznil glavo v dlani in se v molitvi pogovoril s Kristusom o tem, kar ga je težilo in ga prosil vztrajnosti na življenjski poti. Nekaj minut in že

je hitel naprej po premnogih opravkih, okrepljen z milostjo. Ko se po usodnih božičnih počitnicah ni vrnil v zavod, ker je bil umorjen, njegovega trupla pa še niso našli, je sestra zakristanka začela povpraševati, kje je vendar tisti dijak, ki ga je prej tolikokrat čez dan videla v kapeli moliti.

Največjo oporo pa je našel prav v sveti evharistiji. Neki sošolec je po njegovi smrti dejal: *»Odkar je bil pri Katoliški akciji, je prejemal sv. obhajilo vsak dan. Vsaj za zadnje dve leti se ne spominjam, da bi sploh kdaj izostal od obhajila.«* V njegovem dnevniku najdemo znameniti zapis, ki povzema temelj njegove vere: **»Sveta Evharistija, sonce mojega življenja!«**

K njegovi pobožnosti so odločilo pripomogli tudi stalni spovednik, ki ga je obiskal in pri njem opravil sveto spoved vsakih štirinajst dni ter tudi duhovno branje - posebno je imel rad spise svete Terezije deteta Jezusa in Kempčanovo Hojo za Kristusom.

Lojze ni bil popoln, bil pa je odprt za Božjo milost, katera ga je počasi, a zanesljivo preobrazila v svetnika. K svetništvu smo poklicani vsi, prepustimo se Božji milosti tudi sami!

Mesto Lojzetove mučeniške smrti

4 Ljubite!

Ko so nekoč Jezusa povprašali po največji zapovedi, je dejal: *»Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem in z vso dušo in z vsem mišljenjem. To je največja in prva zapoved. Druga pa je njej enaka: Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe.«* (Mt 22,34-40) Ob drugi priložnosti pa je Jezus poudaril: *»Nihče nima večje ljubezni, kakor je ta, da dá življenje za svoje prijatelje.«* (Jn 15,13)

Blaženi Lojze Grozde je Jezusove besede dobesedno živel. Iz prebranega nam je že jasno, da je ljubil svojega bližnjega in se mu na vse načine prizadeval služiti. Predvsem pa, da je ljubil Boga z vso dušo in z vsem mišljenjem in nenazadnje je Zanj dal tudi svoje življenje.

Pol leta pred smrtjo je Lojze obiskal nekega duhovnika in se z njim pogovarjal o ljudeh, ki so morali zaradi svojega verskega prepričanja dati življenje. Duhovnik pripoveduje o tem dogodku: *»Nenadoma sem ga vprašal: Lojze, kaj pa, če bi Bog od nas zahteval tako žrtev? Brez kakega preišljanja je odgovoril: »Gospod, če bi Bog hotel, tudi takoj sedaj sem pripravljen!«* Začudil sem se in se ob njem tudi sam navdušil. V nadaljnjem pogovoru sem mu svetoval, naj to svojo pripravljenost Bogu ponavlja pri vsakem obhajilu, pa mi je odvrnil, da to že nekaj časa počne.«

Tik pred usodnim dnem je Lojze za duhovno branje poglobljeno bral pisma svetega Pavla. Ali ni pomembno, da je pri branju prišel ravno do tistega mesta, tam je imel podobico, kjer apostol Pavel spodbuja Timoteja k stanovitnosti: *»Dobri boj sem dobojeval, tek dokončal, vero ohranil. Odslej mi je pripravljena krona pravice, ki mi jo bo dal oni dan Gospod, pravični sodnik.«* (2 Tim 3) Krono pravice je tudi sam prejel na tisti usodni petek, ko je dokazal največjo ljubezen tako, da je dal življenje za svojega Prijatelja.

Nismo vsi poklicani k mučeniški smrti. Lahko pa postanemo mali mučeniki in se za Kristusa čemu odpovemo, kaj potrpiamo. Prav isto lahko naredimo za svoje prijatelje in tako v malem odmremo sebi za druge – to je ljubezen.

Sedaj smo na vrsti tudi mi!

Ne pozabimo na te štiri nasvete kot na pravkar spito kavo. Vtisnimo si jih v spomin in jih po svojih močeh uporabimo in živimo v našem vsakdanjiku. O blaženem Alojziju pripovedujmo tudi naši mladini – kakšno srečo imamo, da je Lojze, naše gore list, tako mogočen svetniški zgled.

Si želimo tudi mi, da bi bila naša slovenska mladina sveta? Poskrbimo, da ji bomo, po nasvetu Grozdeta, najprej sami dober zgled. Si kot blaženi Alojzij prizadevamo vse bolj spoznavati našo vero? Vse bolj krepostno živeti? Smo tako kot on, ki je bil zaradi goreče vere na grozovit način umorjen, za Kristusa pripravljeni kaj pretrpeti, izgubiti, žrtvovati? Smo pripravljeni zares ljubiti?

Naj bo tako blaženi Lojze Grozde nam in vsem našim mladim zgled in mogočen priprošnjik v nebesih.

Molitev za kanonizacijo blaženega Alojzija Grozdeta

Nebeški Oče,
v blaženem Alojziju Grozdetu
si nam razodel zgled
ljubezni do Kristusa in doslednega
življenja po evangeljskih načelih,
za katere je v moči evharistije živel in
deloval vse do svojega
pogumnega pričevanja v smrti.
Njegova kri naj bo resnično seme
za našo zvestobo, edinost,
odpuščanje in spravo.
Nebeški Oče,
na priprošnjo blaženega Alojzija Grozdeta
mi podeli milost, za katero Te prosim:
... (izrečem prošnjo).

Amen.

Oče naš, Zdrava Marija, Slava Očetu.

Vir:- Slovenski mučenec Lojze Grozde. Dr. Anton Strle, Ljubljana: Katehetski center – Knjižice, 1991.

Nataša Hadalin Baša

Družine smo romale k bl. Alojziju Grozdetu

Prvo majsko soboto smo se družina otrok in odraslih z avtobusom podali na romanje k blaženemu Alojziju Grozdetu. Naš cilj je bilo Marijino svetišče na Zaplazu nad Čatežom, kjer so v stranskem oltarju relikvije našega mučenca.

Na vrh Zaplaškega hriba smo se iz Čateža sprehodili peš. Pred sveto mašo smo se razdelili po starosti: najmlajši so svetnika spoznavali ob slikanici in delavnici, večji otroci ob filmu, odrasle pa je sprejel tamkajšnji župnik Marko Japelj.

Sledila je sveta maša, ki jo je daroval naš župnik Boštjan. Obred s petjem in sodelovanjem otrok je bil prostor, kjer smo naša življenja po Mariji izročili Jezusu. Na grobu bl. Alojzija smo izrekli svoje prošnje.

Po maši je bil hrib samo naš: skupno kosilo, tekanje, klepet in igra.

Še eno točko smo želeli obiskati: kraj, na katerem so umorjenega Alojzija našli otroci. Avtobus nas je zapeljal do Mirne in po kratkem sprehodu smo prispeli do znamenja, ki označuje to mesto. Priporočili smo se in zmolili litanije bl. Alojzija Grozdetu.

Doživeli smo sproščeno, mirno in duhovno bogato romanje, ki nas je povežalo.

Bližajo se počitnice

Bližajo se počitniški dnevi in s tem več časa, ko si bomo vzeli čas za družino. Pripravili smo 5 namigov kako si lahko kot družina popestrite počitniške dneve, se povežete in polepšate dan tudi komu drugemu iz župnije.

Anja Purgar

1

Na počitnicah obiščite lokalno cerkev, v njej zmolite za vašo družino in našo župnijo in pošljite razglednico župniku Boštjanu.

2

Med 10. in 13. avgustom si vzamite čas in si skupaj poglejte predstavo Solz svetega Lovrenca, ki nas bo čakala ob večerih na milem nebu. Ob opazovanju utrinkov in občudovanju lepote stvarstva si drug drugemu zaupajte za kaj ste vsakemu v vaši družini hvaležni.

3

Pojdite na pohod na sveto Katarinco ali k svetemu Pavlu nad Vrtovinom tam naredite selfi in ga pošljite komu iz župnije, ki ga boste naslednjič povabili na ta hrib.

4

Pomislite koга izmed ostarelih v župniji boste skupaj obiskali in mu polepšali poletni dan. Na obisku povprašajte tudi, če lahko ponudite kakšno pomoč.

5

Pripravite si piknik ob Vipavi in povabite še kakšno družino iz župnije.

Naj bo letošnje poletje polno lepih trenutkov z vašimi najdražjimi!

Šmarnice 2023

Neja Harej in Martina Fabčič

Šmarnice smo zadnjega maja zaključili s sveto mašo, pri kateri so »šmarničarji« sodelovali s petjem, sodelovali so tudi v posebnem šmarničnem kvizu. Med litanijami je sledila tudi kratka procesija z Marijinim kipom okoli cerkve, v znamenje tega, da je Marija z nami tudi zunaj, v življenju in ne le v cerkvi. Sledilo je druženje ob klepetu, nogometu, igri med dvema ognjema, skakanju preko vrvi in seveda tudi ob slastnih čokoladnih palačinkah in češnjah. Se že veselimo šmarnic v prihodnjem letu.

V Zaloščah

Mariji v čast so se pri šmarnicah v zaloški cerkvi tudi letos zbirali otroci in mladi. Pred cerkvijo je bilo le malo parkiranih avtomobilov, saj so na šmarnice prihajali peš, s kolesi, skiroji ... Na tej poti do cerkve in nazaj so se tako lahko pogovarjali, se kaj poigrali in spletali nova prijateljstva, ki jih sicer ne bi bilo.

Majska srečanja v cerkvi so se začela s pesmijo in nadaljevala z desetko rožnega venca. Sledilo je šmarnično branje, ki je bilo letos posvečeno Svetemu pismu in litanijam Matere božje. Ob četrtkih, ko se posebej spomnimo zadnje večerje, je potekalo bogoslužje Božje besede, priložnost pa je bila tudi za sveto obhajilo. Vsak dan so otroci dobili nalepko, s katero so dopolnjevali Marijin plakat.

V Prvačini

Mesec maj je posvečen Mariji in tako smo k naši mami Mariji hodili vsak dan k šmarnicam. Vsak dan sta dva otroka imela posebno vlogo. Prvi je bil na koru in je premikal računalniško predstavitev, na kateri so bile pesmi, naslov zgodbe in litanije Matere božje. Vedno smo začeli z Marijino ljudsko pesmijo, nato smo za določen namen po željah otrok zmolili očenaš, zdrava Marija in slava očetu. Sledila je zgodba iz letošnjih šmarnic, kjer smo spoznavali Sveto pismo. Po zgodbi smo zapeli duhovno ritmično pesem. Nato so sledile litanije, ki jih je vodil drugi otrok. Pokojni župnik Stanko je nekoč dejal, da je vsak vzклик pri litanijah, kot da bi prinesli Mariji rožico. Tako smo v mesecu maju Mariji prinesli mnogo duhovnih rožic. Po litanijah smo zapeli še eno Marijino pesem. Gotovo nas je bila Marija zelo vesela.

Enotur dogodek

Toni Harej

12. maja 2023 smo imeli v Konzorciju vinarjev Vipavske doline prav poseben dogodek. Prvenstveno je bil namenjen novinarjem, domačim in tujim, vabljeni pa so bili tudi podjetniki, lastniki restavracij na Goriškem in lastniki turističnih agencij. Dogodek smo izvedli v okviru projekta ENOTUR 2, ki je sofinanciran v okviru Lokalne akcijske skupine oziroma iz Evropskih sredstev za regionalni razvoj.

Novinarje in turistične delavce smo sprejeli v petek, 12. 5. 2023, ob 9.30 na železniški postaji v Novi Gorici, kjer so nas pričakale Žene iz Dornberka. Pripravile so nam jutranjo kavo, ampak ne samo to – mize so prekrile s pravimi prti in nanje lično zložile servisni pribor, šopek rož, domačo »gobanco« in druge domače sladke dobrote ... Res izjemen sprejem za naše goste!

Po pozdravnih besedah gostujočih smo se odpravili na vinski vlak, kjer smo poizkusili penino Carmi, kmetije Colja iz Stesk (ki je letos županova penina). Vlak nas je tokrat zapeljal nekoliko drugače kot sicer: najprej se je ustavil v Prvačini, kjer nam je pet aleksandrink predstavilo vsaka svojo, v večini tragično, zgodbo, potem pa smo pri prvaškem vinarju Borutu Lebanu imeli degustacijo oljčnih olj (Šinigoj, Gregorič, Jernejevi, Ronki, Ortaona, Skrlin, Podgornik, Kandus, Hladnik, Bormei) ter degustacijo avtohtonih sort vin: pinele, zelena in klarnice iz konzorcijskega izbora (Lisjak - Žabar, Colja in Posestva Berce), poskusili smo tudi dve vini domačega vinarja Lebana iz amfor: sivi pinot 2019 in merlot 2019.

Nato smo se z vlakom popeljali do Rihemberškega gradu, kjer smo si ogledali grad z animacijskim vodenjem Zavoda Svitar. Ogledali smo si tudi obnovljeno grajsko kapelo sv. Pankracija, ki je ravno na ta dan, 12. maja, godoval. Obnovitvena dela so končana, obnovljena je fasada kapele, vhod in kamniti del oltarja, kapela pa seveda še ni v stanju ponovne posvetitve ali blagoslova ...

Načrtovano je bilo, da bi na razgledni ploščadi na gradu imeli delavnico pod vodstvom domačina, sicer strokovnjaka s področja vinarstva, dr. Klemna Lisjaka o terroirju (rastišče) Vipavske doline ter dr. Vrščaja o tleh in talni podlagi naših trsov na terasah in v dolini. Ker je bilo slabo vreme, smo delavnici izvedli na izletniški kmetiji Danila Baša v Dornberku, kamor nas je prepeljal avtobus. Po delavnicah je sledilo kosilo, 4 jedi iz domačih sestavin, in sicer kar štirih domačih ponudnikov.

Najprej smo poskusili domač vipavski pršut ter degustirali penino Kraljič, sledila je jota, ki jo je pripravil Danilo Baša, potem pa rižota s šparglji Deana Čebzona iz Preserij – gostilna Rahela. Že pri tej jedi smo ponudili tri različna konzorcijska vina, ki so ustrezala tej jedi, in sicer chardonnay 2021 kmetije Kraljič, in dva sauvignona 2021 kmetij Bizjak in Barkola.

Sledila je jed, ki jo je prispeval naš turistični gigant HIT d. d.: polentin raviol s kislim mlekom in opečenim pršutom. Jed je pripravil domačin Matjaž Šinigoj. Zraven so se prilegala naslednja konzorcijska vina: rebula 2021 iz Barkole, chardonnay 2021 Čebzon in beli pinot 2021 iz Vina Dornberg.

Za konec smo ponudili v degustacijo tudi rdeča (črna) vina: cabernet franc 2020 Vinarstva Lisjak, cabernet franc 2019 Barkola in cabernet sauvignon 2018 Vina Zgonik, ki je letos tudi županovo vino.

Sledila je vipavska gibanica, ki jo je pripravila Patricija iz Ošterije Branik.

Po degustaciji smo na vrtu kmetije Baša naprej uživali ob degustacijah vin naših vinarjev, poslušali lepe melodije kvarteta NOVA iz Nove Gorice ter prisluhnili petju Dornberških fantov. Če bi bilo lepo vreme in bi bili na gradu Rihemberk, bi se nam, kot je bilo načrtovano, pridružil tudi moški zbor iz Prosvetnega društva Franc Zgonik iz Branika.

Dogodek smo namenili kulinariki in spoznavanju ter izobraževanju o naših vinih, posebnostih in vedenju, h kateri domači hrani najbolj »paše« določeno vino. Tako želimo kot konzorcij izobraževati najprej nas same, potem pa predati osvojeno znanje tudi našim gostom. Imamo namreč odlična vina, ki jih izberemo ob strogih konzorcijskih pogojih. Po izboru konzorcij zagotovi opise teh vin v slovenskem in angleškem jeziku (Gregor Bandelj) in v te opise vključimo vse ključne karakteristike vin: vonj, izgled, okus, tehnologija pridelave ter domače jedi, ki ustrezajo temu vinu. Tako smo izdelali turistični produkt, ki ga lahko kadarkoli ponudimo različnim gostom: vodeno strokovno degustacijo vin vinarjev Vipavske doline. Če temu dodamo še samo malo naše kulture, petja in glasbe ter ljudi zapeljemo še z vinskim vlakom, smo seveda ponudili vse najboljše, kar premoremo. Tako se pokažemo kot gostoljubni ljudje, Dornberškovci, Prvačkovci in Rihenberškovci ali Vipavci in Goričani, od vedno tu, vedno gostoljubni ...

Hvaležni smo torej zaključili s projektnimi aktivnostmi projekta ENOTUR 2 in se veselimo novih projektov, ki nam jih omogočajo evropska sredstva. Kljub slabemu vremenu smo se imeli zelo lepo, dogodek je navdušil tudi novinarje, ki se bodo – vsaj tako upamo – o dogodku še razpisali. Verjamem, da je k dobri izvedbi dogodka prispeval tudi sv. Pankracij, ki mu sicer v Sloveniji ni posvečenih prav veliko cerkva in tudi Slovencev s tem imenom ni prav veliko, se ga pa gotovo vsako leto spomnimo kot enega od treh »ledenih« svetnikov pred sv. Zofko, ko dežni plašč in dežnik vsekakor ne škodita ...

Orehovi štruklji

Testo

500 g mehke bele moke tip 500
20 g svežega kvasa
1 celo jajce
1 jedilna žlica ruma
50 g sladkorja
25 g raztopljenega masla
25 g olja
naribana limonina lupinica 1 limone
ščepec soli
cca. 250 ml mlačnega mleka

Naredimo kvasni nastavek (razdrobljen kvas, ščepec sladkorja in malo mleka) in ga pustimo vzhajati.

V drugo skledo damo vse ostale sestavine razen mleka. Ko je kvasni nastavek dovolj vzhajal, ga damo v posodo k moki in ostalim sestavinam ter dodamo mlačno mleko. Vse skupaj zamesimo v gladko testo. Testo razdelimo na dva hlebčka, ju damo v pomokane sklede in pokrijemo ter pustimo vzhajati na toplem.

Nadev

300 g mletih orehov
60 g masla
100 g drobtin
100 g sladkorja
200 ml mleka
2 beljaka stepena v sneg
150 g namočenih rozin v rumu ali vodi ali v vinu
1 vanilijev sladkor
limonina lupina

Mleko zavremo in z njim poparimo orehe, na maslu prepražimo drobtine in jih dodamo orehovi masi. Ko se to popolnoma ohladi dodamo sladkor, vanilin sladkor in na koncu počasi vmešamo sneg iz beljakov.

Postopek

Hlebček testa razvaljamo na 1/2 cm debelo, premazemo s polovico nadeva in posujemo s polovico odcejenih rozin ter zavijemo kot potico. Štrukelj narahlo zavijemo v prtič ter ob straneh dobro zavežemo, vmes pa le toliko, da se nam štrukelj ob kuhanju ne odpira. Pustimo vzhajati približno 45 minut na toplem.

Medtem v široki kozici zavremo vodo (voda naj sega približno do polovice). Vzhajane štruklje položimo v vrelo vodo z vzhajano stranjo navzdol in jih v pokriti kozici kuhamo 20 minut, nato jih obrnemo in odkrite kuhamo še 20 minut. Ko so kuhani jih takoj odvijemo.

Štruklje narežemo na rezine in jih po želji prelijemo na maslu prepraženimi drobtinami in dodatno sladkamo.

Mirjam Sterle

Ivo Bric (28. 10. 1896 – 2. 6. 1943) Ob 80-letnici smrti

Obdobje 2. svetovne vojne je v življenju premnogih pustilo globoke, resnične in zelo krute rane. Zlo je vzelo vajeti v svoje roke in iz ljudi naredilo na eni strani krvnike, na drugi pa žrtve. Kar je posebej tragično, je to, da se je to dogajalo zgolj v imenu neke ideologije (niso se reševali odnosi med narodi, niso se premikala meja držav, ljudje so zgolj sledili ideologiji ...).

Branje letošnjih šmarnic o duhovniku Filipu Terčelju nam je dalo slutiti nekaj tega, prav tako pa smo spoznavali lik človeka-duhovnika, pisatelja, vzgojitelja ..., ki je bil do konca zvest svojim načelom in ki je služil svojemu narodu ne glede na ceno, ki jo je bilo treba (tudi večkrat) plačati.

Moj stari tata, Ivo Bric, je bil njegov osebni prijatelj. Mama se še živo spominja, da je bil g. Filip večkrat v Dragi pri njih na obisku. Zato ni čudno, če je tudi Ivo moral umreti po hitrem ukazu drugih. Prve dni junija je minilo 80 let od njegove smrti.

Smrt, ki je težko legla na družino, posebej pa na sinova, ki sta bila priči streljanju na očeta, pa zgodbe ni zaključila, kajti vsa človekova pota so vendarle v Božjih rokah. Lahko bi rekli, da si je Bog tukaj dovolil posebej zapletene vijuge in iz te res težke situacije po dolgih letih spletel čudovit venec sprave, kakršnega bi se še tako spreten človek težko domislil.

V skeniranem zapisu Tomaža Brica (28. 11. 1965 – 14. 1. 2018) beremo o tem čudežu sprave. Utrne se misel, da je bil Tomaž prav izbran za to vlogo in poslanstvo in da ga je Bog skozi vse njegove življenjske preizkušnje in trpljenje posebej pripravljaj, da se je ta veličastni dogodek zgodil prav po njem.

Ob spominu na pokojnega starega tatu in na vse žrtve ideologij pa na Boga naslavljam nemajhno željo: naj nam da moči, pravega spoznanja, srčnosti in volje za take korake, da bi nekoč vendarle vsi zadihali mir in spoštovanje med seboj, v odnosu z vsakim človekom.

Draga teta Marica!

Ta konec tedna (14. oktobra) sem doživel nekaj, kar hočem deliti z vami.

Čeprav se v četrtek pred tem nisem počutil ravno dobro, sva se z Marjano odločila, da vseeno greva na vikend seminar z naslovom Ko pridejo preizkušnje v bližnji Veržej. Kot običajno se je na začetku vsak par kratko predstavil in med drugim se je predstavil tudi en par iz Prvačine. Ko ser zaslišal domačo govorico, si nisem mogel kaj, da ne bi kasneje spregovoril z njima. »Si cel Branko«, mi pravita, ko ugotovita da izhajam iz Loga. Onadva mi obrazložita s katerega konca Prvačine sta, da sta pravzaprav prišla, ker en drug par ni hotel priti.

V soboto zvečer smo povzeli svoje vtise o pričevanih dveh parov na seminariju. Tudi sam sem spregovoril o svojih preizkušnjah in kako jih doživljam ter ob katerih doživljam vaše iskreno sočutje. Ko so še nekateri drugi spregovorili, se je na koncu oglasil tudi ta mož iz Prvačine. Pojasnil je, da njegova žena sicer ne ve kaj bo povedal in da ji je zgodba znana samo delno. Svojo godbo je začel z letom 1945, ko on sicer še ni bil rojen. Govoril je o svojem tatu, ki naj bi bil v službi državne varnosti in kako je njegov tata umrl, ko je bil on star šele 18 mesecev. Čudno se mi je zdelo, da je šel tako daleč nazaj, ko pa smo govorili o naših sedanjih preizkušnjah. Nadaljuje, da bi se rad javno opravičil eni osebi iz sosednje vasi in da je ta oseba med nami. Ni mi bilo še čisto jasno. Potem pa reče: »Rad bi se opravičil in prosil odpuščanja vnuka, ker je moj tata ubil njegovega starega tatu.« V tistem trenutku nisem mogel verjeti svojim ušesom. Dojel sem, da govori meni. Takrat so se mi vtilile solze (tudi zdaj ko to pišem). In ko je stopil do mene, sva se objela in oba jokala. Rekel ser mu, da sprejemam opravičilo in da želim, da tudi duša njegovega tatu doseže mir in pokoj. Niso bile to solze zadoščenja, ker ni ne zmagovalcev, niti poražencev. Vsi smo le žrtve tega zločina. Vsak po svoje smo nosili težo tega greha v sebi. In ta dostikrat neizrekljiva teža je obležala na vsej naši žlabti in očitno tudi na njegovi družini.

Zgodbo o smrti starega tatu si je vsak izmed nas ustvaril na osnovi tistega, kar je slišal ali prebral. Samo slutim lahko, zakaj moj tata ni nikoli spregovoril kaj se je zgodilo ob in po uboju. Predvsem kako so doživljali in žrveli s to bolečino. Ob postavitvi znamenja na Berišču sem iz njegovih besed in solz od daleč zaslutil koliko gorja in žalosti je morala družina doživljati ves ta čas. Ne spomnim se, da bi iz tataovih ust kdaj slišal, da bi kaj sovražnega rekel čez tiste, ki so pred njegovimi očmi in očmi strica Bogdana ubili njegovega tatu. Pa čeprav sta jih zgleda poznala. Morda so nas z neizgovorjenim poskušali obvarovati pred tem, da bi zasovražili človeka, ki sta morala izvršiti ta uboj. Da so tako sejali seme sprave in odpuščanja.

Bogu sem neizmerno hvaležen za ta milosten trenutek, ko je mene in Jordana uporabil za orodje sprave. Zato verjamem v iskrenost tega kar je Jordan naredil. Kako rad bi, da bi vsa žlabta bila priča temu trenutku, ter besedam, na katere so čakali naša stara mama, naši starši. Bog pa si je vzel več časa. Več kot 70 let si je vzel, da je »zrežiral« ta dogodek, ki me je pretresel do globine srca, do globin našega družinskega drevesa. Vzel si je čas, da se je na eni strani prečistila bolečina in dozorela odločitev za tako pogumen korak na drugi strani.

Želim, da bi Kristus vstopil v to rano in tudi v vas zasejal seme hvaležnosti, odpuščanja, miru. Ne vem zakaj je Bog dovolil ta zločin, kakor tudi (še) ne vem, zakaj bolezen, ki jo doživljam. Toda (tako po človeško razmišljam) de je Bog uporabil mojo bolezen in Jordanovo bolečino (stisko) za to, da je prišlo do tega milostnega trenutka, potem ima moja preizkušnja smisel, da imamo vsi razlog za solze veselja. Mislim, da se samo iz takih osebnih opravičil in odpuščanja lahko godi prava sprava v slovenskem narodu.

Zato sem hotel to svoje veselje ubesediti in ga deliti z vami. Besede žal ne morejo zajeti vseh čustev in misli, ki so v meni. Rad bi pa, da bi se tega veselja nalezli tudi vi.

Verujem, da Bog je, da je velik v svojih delih. Želim vam, da bi znali to prepoznati tudi v vašem življenju. Aleluja!

V Gančanih, 17. oktobra 2017

Tomaž

Kužno znamenje v Prvačini verski in kulturno-zgodovinski spomenik

Razpadlo znamenje

Naša vas je skoraj cela obnovljena,
le kapelica razpadena sameva.
Postavljena je bila na začetku vasi,
da pred kugo varovala bi ljudi.

Še pomnijo stari ljudje
Marijino podobo tam,
ki mimoidoče je hrabrila,
da jih pri Bogu bo priporočila.

Novo pot vaščani so dobili
in na Marijo pozabili,
razpadlo znamenje stoji,
a notri več Marije ni.

Kdo uničil je obličje sveto?
Morda veter, dež al sonce?
V naših srcih je zbledela,
zato je iz kapelice odhitela.

Nekdo razsvetlil je ljudi,
da spet nevarnost nam grozi,
„okuženi „ smo vsi,
o reši nas Marija Ti.

Kot nekoč, kapelico Ti bomo obnovili,
kot nekoč, srčno Mati, te prosili;
„naj plamen tvojega srca,
obvaruje nas vsega zla!“

Na polju znamenje stoji,
podoba krasna v njem žari ...
... in ta obraz prepoln miline
je slika moje domovine...
in zadnji glasi ti mi bojo,
Bog čuvaj domovino mojo!

Tako je napisal Simon Gregorčič v eni njegovih najlepših domoljubnih pesmi in morda je nastala prav po navdihu našega kužnega znamenja v polju. Stoji namreč ob nekdanji glavni cesti iz Prvačine proti Dornberku, torej na poti med Gorico in Rihembergom (današnji Branik), kjer je Gregorčič služboval do konca novembra 1881, oz. na poti med Prvačino in Gradiščem, kjer je začel službovati približno 5 mesecev kasneje. »Znamenje« je bilo namreč prvič objavljeno 1. februarja 1882 v leposlovno-znanstvenem ljubljanskem listu ZVON. Zagotovo pa vemo, da je bil Gregorčič močno povezan s Prvačino. Dopisoval si je s Hilarijem Zornom in zahajal v Prvačko čitalnico. Prav tam so mu na Velikonočni ponedeljek, 6. aprila 1885, pripravili veliko slovesnost. Postal je namreč častni občan takratne občine Dornberk - Prvačina. O prireditvi so se razpisali tudi v goriškem časopisu SOČA, kjer beremo, da se je kljub slabemu vremenu dogodka udeležilo mnogo ljudi, številni zavedni Slovenci, visoki gostje, med drugim tudi Gregorčičev prijatelj Fran Erjavec. Za govorniškimi odrom so se zvrstili številni govorniki, Gregorčič pa je v zahvalnem govoru poudaril: »To odlikovanje prihaja od zavednega ljudstva ... V čast mi je, da sem sprejet med domačine tiste občine, ki je dala Alojzija Zorna, prvega slovenskega škofa, rojenega na Goriškem ...« In še njegov zaključek:

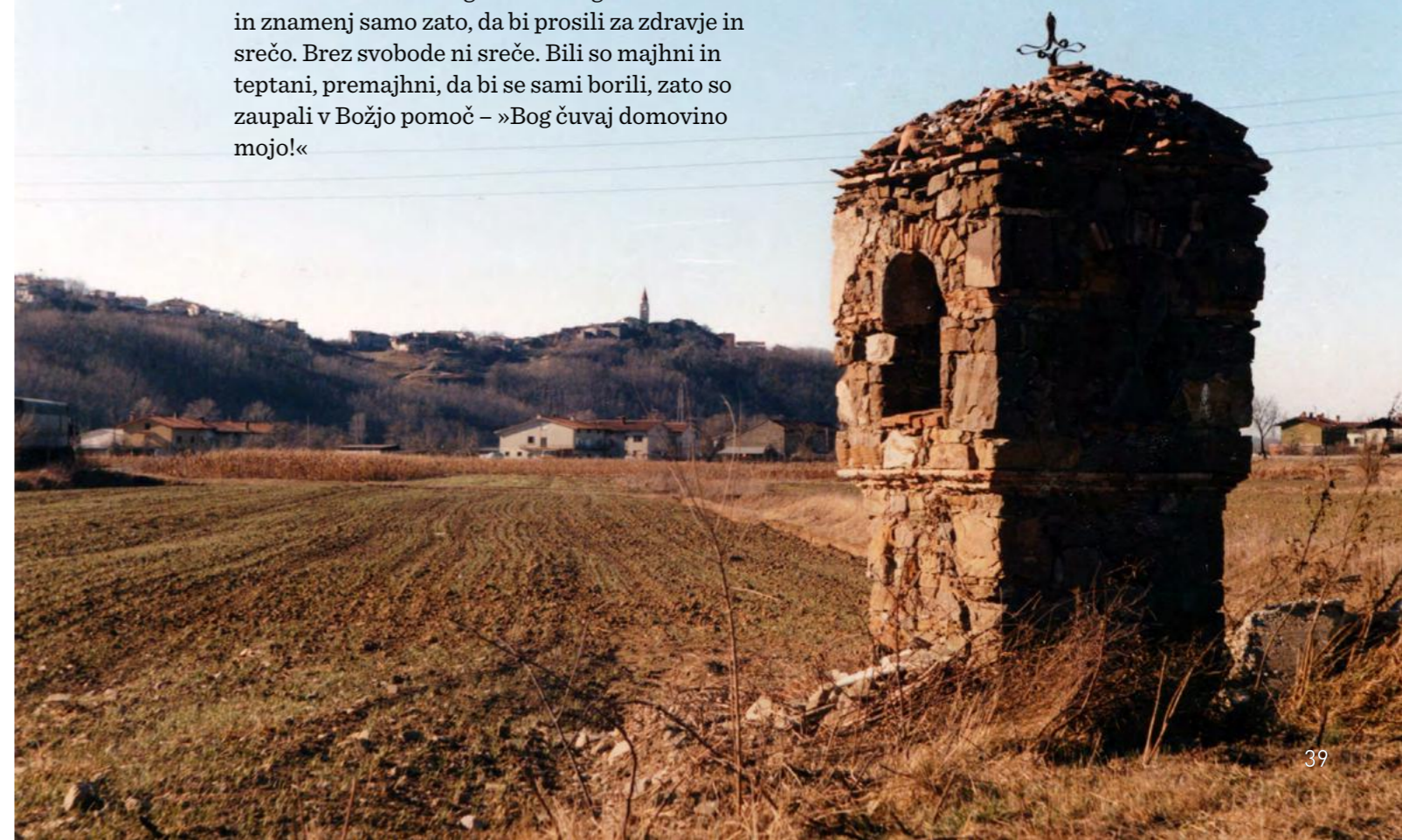

»Kot z Oljske gore se vzdignil je Gospod
v nadzemeljske jasne višave,
povzdigniti mora se krepki naš rod
v višave moči in pa slave ...«

Naša domovina: naše cerkve, kapelice na začetku vasi, na nevarnih klancih, sredi vasi, na gričih in križpotih. Nekatere zgrajene v zahvalo, nekatere v trdni veri, da jih bo ljubi Bog obvaroval pred nevarnostmi, kot so vojne, lakota, kuga, naravne katastrofe ... Želeli so ohraniti našo kulturno dediščino, običaje, zgodovino, svojo vero in narodno zavest. Prav gotovo niso gradili cerkva in znamenj samo zato, da bi prosili za zdravje in srečo. Brez svobode ni sreče. Bili so majhni in teptani, premajhni, da bi se sami borili, zato so zaupali v Božjo pomoč – »Bog čuvaj domovino mojo!«

Prve oživljajoče kapljice

Prvačko kužno znamenje je močno načel zob časa. Bilo je praktično tik pred razpadom, ko so se začela prizadevanja za obnovo tega zgodovinskega spomenika. Neštetokrat smo hodili in se vozili mimo, ne da bi čutili željo po obnovitvi. Bilo je v razpadu, obdano z robidovjem, grmičevjem ... Pokojna Darinka Pahor iz Prvačine je prva začela glasno opozarjati, da bi bil razpad tega znamenja velika škoda za vso vas. Virgilij Ušaj iz Orehovelj nas je opozarjal, da se za znamenje zanimajo celo naši bratje iz drugih krščanskih skupnosti. Pokojna Vida Černe in še nekatere žene, ki so imele v bližini svoja polja, so znale povedati, da je bila pred davnim časom v eni izmed niš še opazna Marijina podoba in da je pogled na propadajoče znamenje res žalosten. In prav po Marijini priprošnji so se oživljajoče kapljice razširile na Krajevno skupnost Prvačina, občino Nova Gorica in Zavod za varstvo kulturne dediščine Nova Gorica. Najprej se je obnovilo kužno znamenje in kasneje ostala znamenja v vasi. Tedanji direktor Zorko Harej in njegova ekipa so bili pomemben steber pri teh obnovitvenih delih.

Povzetek kronista Marušiča

Claudijo Bulfoni iz Gorice nam je priskrbel kopije dokumentov iz Goriškega arhiva, predvsem zapiske kronista Ivana Marije Marušiča. Iz njegovih pisem iz leta 1682 izvemo, da je kuga ali črna smrt naše kraje najbolj prizadela leta 1682. Tega leta je za kugo umrlo: v Gorici 500 ljudi, v Šempasu 76, v Solkanu 130, v Renčah 30, v Prvačini 28, v Čepovanu pa nekoliko manjše število ljudi.

Začelo se je nesrečnega 18. maja 1682, ko je v Šempasu na Binkoštni praznik prihajal Velikonja iz Hrvaške. S svojim gospodarjem je bil namenjen na sejem v Škocjan. Na poti iz Ajdovščine je večkrat padel s konja. Še isto noč je umrl pri krčmarju Perici v Šempasu. Gospod Bartolo iz Pordenona, ki se je ta čas nahajal v krčmi, je sporazumno z gospodom Livijem Romanom (inšpektorjem Lijaka) to takoj sporočil goriškim oblastem. Še isto noč sta »Gastaldo« kraja, gospod Ludvik Lavsa in gospod Krištof – nemški kirurg, dobila nalogo, da ugotovita vzrok smrti. Na pokopniku so bile vidne črne maroge, kar sta pripisala padcem s konja in konjskim kopitom, ki so ga pri padcu poteptala. V resnici pa so bili črni madeži znaki kuge, ki se je, spričo napačne diagnoze, razširila po Šempasu in od tam v ostale kraje, med drugim tudi v Prvačino.

Marušič kar trikrat omenja Prvačino. Drugič jo omenja, ko piše, da so v Prvačini zaradi suma zaprte in strogo zastražene vse hiše. Tretjič pa jo omeni v kasnejših zaznamkih, ko pravi, da so zaradi nadzorovanja sumljivih hiš in ljudi v lazaretu le še prve hiše v vasi.

Zaradi vsega tega so Prvačkovci zaupali v Božjo milost in upali, da bodo kmalu rešeni tega črnega zla. Datum, označen pod Marušičevim pismom, je 10. junij. Sklepamo, da so prav v poletnih mesecih tega leta iz hvaležnosti Bogu postavili kužno znamenje, ki naj bi jih v bodoče obvarovalo pred to hudo boleznijo. Zato je bilo tudi postavljeno ob vhodu v vas. Kronist še navaja, da se kuga tega leta ni razširila po celi Prvačini (ustavila se je pri prvih hišah), niti se ni razširila naprej proti Dornberku. O kugi v naših krajih je precej napisanega, a Prvačina se v zvezi s tem omenja le v tem letu, ne prej in tudi kasneje ne.

Obnova znamenja

Kužno znamenje je bilo obnovljeno leta 1989. Pri obnovi, ki je obsegala statično utrditev objekta ter ureditev zunanosti in okolice, je sodelovala vsa vas. V štiri niše znamenja so bile vzdane nove freske akademskega slikarja in kiparja (danes pokojnega) Izidorja Moleta iz Brezovice pri Ljubljani. V eni od niš je upodobljen sv. Rok, zaščitnik kuge. V drugi sv. Andrej, farni zavetnik. V tretji Križani Jezus – po križu se bomo zveličali. V četrti niši je upodobljena Jezusova in naša Mati Marija z Brezmadežnim Srcem, ki bo po Njenih napovedih »slavilo zmago nad zlom«.

Prvačkovci smo obnovili znamenje v upanju in želji, da bi obvarovalo našo vas vsega hudega. Želimo si, da bi čez 341 let tu še vedno živeli zavedni Prvačkovci, ki bodo znali ceniti zapuščino svojih prednikov. Prav znamenja in cerkve pa so žive priče vere naših prednikov. V Prvačini imamo še štiri znamenja, po domače »pile«. O njih morda kdaj drugič.

Da smo ta pomemben spomenik lahko obnovili, smo za pomoč prosili po vsej vasi in tudi izven nje. Splačalo se je. Obnovljeno znamenje je 22. 10. 1989 posvetil in blagoslovil takratni dekan in župnik v Dornberku, Ivan Blažič. Milojka Bitežnik se je ta dan v imenu vaščanov zahvalila vsem darovalcem in vsem, ki so pripomogli k obnovi. Opisala je tudi zgodovino obnovljenega znamenja in ga posredovala našemu tedanjemu ljubemu gospodu župniku Francu Gantarju, ki ga je shranil v farnem arhivu.

Naši predniki so bili nemočni pred črno kugo, močni pa v veri, da jih samo Božja roka lahko rešuje. Tudi mi se bomo kot narod ohranili le, če ohranimo VERO, UPANJE IN LJUBEZEN.

BOG ČUVAJ DOMOVINO MOJO!

Obnovljeno znamenje

Obljubo so vaščani izpolnili, in znamenje Mariji obnovili. Pridi Marija, zopet med nas, saj Tebe častimo na glas.

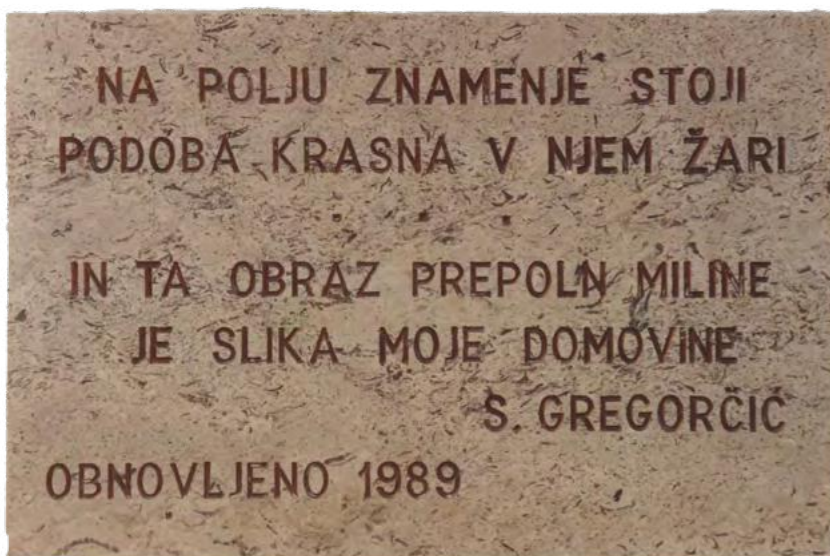
Uči z srcem nas moliti,
uči bližnjega ljubiti,
Vedno bodi TI med nami,
vsega hudega nas brani.

Sveti Rog zaščitnik kuge,
varuj zemeljskih nadlog,
vso vipavsko in primorsko,
varuj ves slovenski rod.

Naš zavetnik sveti Andrej,
daj moči nam prave,
da Marijo bi ljubili
in za Jezusom hodili.

Razpelo sveto v znamenju stoji
in sveta teče kri,
operi Jezus s svojo nas krvjo,
da v sveto pridemo nebo.

Mati tesno nas objemi,
otroci smo tvoji, čeprav nebogljeni,
Naj Tvoje ljubeče Brezmadežno srce,
izprosi nam milosti vse.

Je šolsko leto naokoli ...

Je šolsko leto naokoli,
torbe vrgli smo iz rok;
čakajo nas sonce, morje in planine,
potepanja vesela blizu in daleč naokrog.

Je šolsko leto naokoli,
pretekli smo spet leta krog;
postali smo bolj zreli in bolj modri,
vemo, da na svetu sta tudi trpljenje, jok.

Je šolsko leto naokoli,
hvaležni smo za znanje, zdravje,
za travnike, za cvetje, za neba obok;
obiskali večkrat bomo cerkev,
kjer čakajo nas že Marija,
vsi svetniki in naš prijatelj Jezus – Bog.

Ilustracija: Anika Šinigoj

Danijela Klinec

Spet maj prihaja, o, Marija

Spet maj prihaja, o, Marija,
spet vabiš nas v svoj objem;
tam spočijemo srce si svoje,
tam čaka tvoj nasmeh nas – spodbuden in iskren.

Spet maj prihaja, o, Marija,
poln dišečih tisočerih rož,
ki so zrasle iz sedmerih ran,
ki zadal jih tebi bolečin je nož.

Spet maj prihaja, o, Marija,
poln presladkega ščebeta ptic;
obrisale bi rade tvoje grenke solze,
ki so zaradi naših grehov tekle iz tvojega srca
in s tvojih bledih lic.

Spet maj prihaja, o, Marija,
spet vabiš nas v svoj objem,
srce nas čaka tvoje materinsko,
bele šmarnice dehtijo v njem.

Ilustracija: Anika Šinigoj

Ilustracija: Vid Šinigoj

Tvoje Rože

Rože so na oknu same,
ne boža več jih tvoja dlan,
nič več ne cvetijo zame,
odšla si, draga, daleč stran.

Tam ni rož več in ne sonca,
tam je večno temen dan;
žalostne so rože z mano,
ostal na svetu tem sem sam.

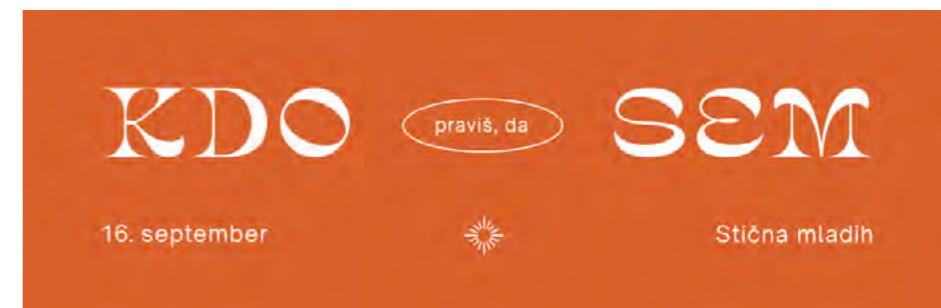
A spet so rože zacvele,
kropijo jih moje solze,
rdeče so zažarele,
spominjajo, draga, na te.

30. julij 2023
festivalna maša

1. - 5. avgust 2023
počitniški teden za
ministrante

Podatki o dogodkih, so namenjeni samo splošnemu informiranju, in nismo odgovorni za morebitne spremembe ali odpovedi dogodkov, omenjenih v reviji.

Rebus

Ko boste izpolnili spodnje geslo, boste
ugotovili, kam naj gre znana revija ...

GESLO: M _ _ _ _ V _ _ _ 0 _ _ _ _

Mladje je za vse.

Revijo, ki jo imaš v rokah, smo pripravili ljudje,
ki si s pisanjem sploh ne služimo kruha. Želimo
le, da bi lepe stvari, katerih smo bili deležni,
delili z vami s pomočjo pisane besede.

Poznaš zanimivo zgodbo? Bi delil idejo za
izlet? Poznaš recept, ki bi ga bilo vredno deliti?
Organiziraš dogodek in bi rad, da se razširi
glas? Te zanima fotografija in potrebuješ
razstavnino prostor?

Pomagaj nam pri izvedbi naslednje številke in
piši na revija.mladje@gmail.com

Mladje • revija župnij Dornberk in Prvačina • letnik 1 • številka 2 • junij 2023
• Urednik Boštjan Toplikar • Oblikovna zasnova Luka Purgar • Lektura Jana Kavčič • Tisk a-media d. o. o. • Naklada 250 izvodov
V tej številki so sodelovali Nataša Hadalin Baša, Zorana Baša, Suzana Černe, Martina Fabčić, Neja Harej, Jernejka Harej, Anton Harej, Danijela Klinec, Danijel Kovačič, Erik Mrevlje, Meta Mrevlje, Anja Purgar, Mirjam Sterle, Matjaž Šinigoj, Nuša Velišček, prvoobhajanci • Fotografije Jure Komel, arhiv animatorjev Dornberk, Anton Harej, Zorana Baša, Nataša Hadalin Baša, Neja Harej, Martina Fabčić, Ana Roje, Suzana Černe, freepik.com, envato.com • Naslovnica Anja Purgar

Mnenja avtorjev so osebna in ne izražajo nujno tudi stališča uradništva glasila. Uredništvo si pridružuje pravico, da po potrebi skrajša ali slogovno predela članke. Glasilo je brezplačno.

Pravno obvestilo

Mladje, revija župnij Dornberk in Prvačina (v nadaljevanju: Mladje), je pripravila in izdala župnija Dornberk. Glasilo je namenjeno prebivalcem obeh župnij in sosednjih vasi ter je pripravljeno izključno z namenom podajanja informacij o dogajanju v župniji. Imetnik avtorskih pravic na vseh avtorskih delih, ki so na kakršenkoli način vključena v Mladje, je župnija Dornberk. Vse pravice so pridržane.

Omejitev odgovornosti

Župnija Dornberk se bo trudila, da bodo podatki v internem glasilu pravilni in ažurni, vendar župnija Dornberk niti druga pravna ali fizična oseba, ki je sodelovala ali še sodeluje pri izdaji internega glasila, ne more biti odgovorna za navadno škodo, izgubljeni dobiček ali nepremoženjsko škodo, ki bi lahko uporabniku nastala zaradi uporabe internega glasila ali nezmožnosti uporabe letga.

Otroci, tudi vi ste lahko v naslednji številki Mladje. Svoje risbice, pesmice in ostale umetnine pošljite do 31. avgusta 2023 na revija.mladje@gmail.com.

Pridruži se nam!
24 - 28. julij 2023

Tok-tok potrkalo na vrata je,
Bilbo pred njimi škrate uzre.
Zmaja želijo ugnati proč,
dobiti zaklad in njegovo pomoč.
Pustolovščina čaka te.
VSTANI! Naj se začne!

Stopi na pot, ki jo kaže Gospod,
odkrivaj zaklade srca!
Preizkušnje sveta krepijo duha,
pripeljejo te do Boga.

Božja previdnost vodi ga
po mračnih poteh tega sveta.
A našel je prstan svetleči na tleh,
v pomoč mu je bil na njegovih poteh.

Tok-tok odprejo se vrata gore,
škratom končno uspelo je.
Ponovno uzrli so zlati zaklad,
a več vredno je, da Nekdo te ima rad.

Čprav si v stiski in strah te je,
obrni se na Boga, saj On reši vse!

Stopi na pot, ki jo kaže Gospod,
odkrivaj zaklade srca!
Preizkušnje sveta krepijo duha,
pripeljejo te do Boga.

VPIS K VEROUKU

Vpis na veroučno leto 2023/24 bo potekal
od 18. 8. do 2. 9. v župnišču Dornberk.

Prijavnico izpolnete
na povezavi. →

